

Ingediend via www.internetconsultatie.nl

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. de heer drs. W. Koolmees

Den Haag, 16 april 2021

dossiernummer: 201008

uw kenmerk: n.v.t.

telefoonnummer: +31 (0)6 48 41 26 69

e-mail: e.korbee@advocatenorde.nl

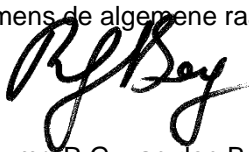
Betreft: wijziging van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet inkomstenbelasting 2001

Geachte minister,

Op 22 maart 2021 is de internetconsultatie 'wijziging van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet inkomstenbelasting 2001' gepubliceerd. De NOVA heeft zijn adviescommissie pensioenrecht gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mw. mr. R.G. van den Berg
algemeen secretaris

bijlage: advies van de adviescommissie pensioenrecht

Bezoekadres

Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres

Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

ADVIES

Van:	adviescommissie pensioenrecht
Datum:	16 april 2021
Betreft:	wijziging van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet inkomstenbelasting 2001 in verband met aanpassing van de regeling voor waardeoverdracht en invoering van afkoop klein nettopensioen en nettolijfrente

---

SAMENVATTING

Op 22 maart 2021 is het concept-wetsvoorstel met bijbehorende memorie van toelichting voor de 'Wijziging van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet inkomstenbelasting 2001 in verband met aanpassing van de regeling voor waardeoverdracht en invoering van afkoop klein nettopensioen en nettolijfrente' (hierna: "consultatiewetsvoorstel ") via internet ter consultatie voorgelegd. De adviescommissie pensioenrecht van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "adviescommissie") adviseert de navolgende concept wetsartikelen en samenhangende onderwerpen te verduidelijken in het concept-wetsvoorstel en bijbehorende memorie van toelichting:

1. **Einde deelneming:** In de memorie van toelichting bij het consultatiewetsvoorstel wordt onderscheid gemaakt tussen kleine pensioenen die zijn achtergebleven na einde deelneming aan de pensioenregeling als gevolg van baanwisseling en kleine pensioenen die een andere ontstaansgeschiedenis hebben (bijvoorbeeld als gevolg van beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst). Het consultatiewetsvoorstel lijkt echter niet de situatie te ondervangen dat er sprake is van een klein pensioen dat is ontstaan door een beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst, waarbij tevens de pensioenovereenkomst is gewijzigd.
2. **Achtergrond wijziging:** In de memorie van toelichting wordt vermeld dat de ontstaansgeschiedenis van een klein pensioen niet altijd te herleiden is in de administratie van pensioenuitvoerders, waardoor zij ook niet altijd gebruik kunnen maken van het recht op automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen. Het consultatiewetsvoorstel lost dit echter niet op.
3. **Nadeel werknemer:** Het consultatiewetsvoorstel maakt een uitzondering voor verzekerde uitkeringsovereenkomsten ter bescherming van werknemers (omdat het gegarandeerde aanspraken zijn). Beargumenteerd zou kunnen worden dat eenzelfde uitzondering zou moeten gelden voor andere situaties waarbij een nadeel voor de werknemer kan optreden.
4. **Nadeel werkgever:** De uitzondering voor verzekerde uitkeringsovereenkomsten in het consultatiewetsvoorstel is eveneens ter bescherming van werkgevers (ter voorkoming van een verplichting tot bijbetaling). Onduidelijk is of deze uitzondering enkel ziet op een uitgaande individuele waardeoverdracht vanuit een verzekerde uitkeringsovereenkomst, of ook op een inkomende individuele waardeoverdracht naar een verzekerde uitkeringsovereenkomst.

INLEIDING

De adviescommissie redeneert vanuit de optiek van het recht en niet vanuit het belang. Daarmee zijn deze aanbevelingen juridisch en wetstechnisch van aard met als doel het borgen van een kwalitatief hoogwaardige wetgeving zonder te willen treden in de belangen van diverse stakeholders.

ADVIES

1. Einde deelneming

- 1.1. Artikel 70a lid 1 van de Pensioenwet zou – na inwerkingtreding van het consultatiewetsvoorstel – de pensioenuitvoerder *in alle situaties* het recht moeten geven kleine pensioenen over te dragen. Dat is het uitgangspunt.
- 1.2. Lid 1 ziet dan op die situaties waarin sprake is van een “*beëindiging van de deelneming*”. Lid 2 ziet dan op de situaties waarin géén sprake is van een “*beëindiging van de deelneming*”. Zo bezien, zijn alle situaties daarmee gedekt.
- 1.3. Echter, dat is niet zeker. De oorzaak ligt in de betekenis van de wettelijk gedefinieerde term “*beëindiging van de deelneming*”. De wettelijke definitie tezamen met de artikelsgewijze toelichting daarop (kamerstukken 30413, 3, pagina 164) wekt de indruk dat daaronder twee situaties vallen:
  - Situatie 1: de individuele beëindiging van het dienstverband van de deelnemer met zijn werkgever, waardoor zijn deelname aan de pensioenregeling eindigt.
  - Situatie 2: de werkgever brengt de pensioenovereenkomst onder bij een andere pensioenuitvoerder en wijzigt tegelijkertijd die pensioenovereenkomst.

Dit advies ziet op situatie 2.

- 1.4. Terug naar artikel 70a van de Pensioenwet (na inwerkingtreding van het consultatiewetsvoorstel). Lid 1 is gekoppeld aan “*beëindiging van de deelneming*”, en – zo bezien – zou dus op beide situaties zien. Echter: dat lid bevat ook als voorwaarde (sub d) dat er dan wel sprake moet zijn van een waardeoverdracht naar de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever. In situatie 2 is er echter geen nieuwe werkgever en is lid 1 dus niet van toepassing. Daardoor heeft de pensioenuitvoerder in die situatie niet het recht om kleine pensioenen over te dragen.
- 1.5. Situatie 2 valt echter ook niet onder het nieuwe lid 2. Dat komt doordat, blijkens de gekozen bewoording, dit lid alleen geldt in andere situaties dan die van een “*beëindiging van de deelneming*”. Terwijl betoogd kan worden dat ook situatie 2 een “*beëindiging van deelneming*” is. Dan geldt lid 2 dus ook niet voor situatie 2, en valt situatie 2 tussen wal en schip.
- 1.6. Mocht inderdaad bedoeld zijn om voor alle situaties een recht op waardeoverdracht te creëren, dan adviseert de adviescommissie in het nieuwe lid 2 van artikel 70a Pensioenwet te vermelden dat dit lid ziet op de situatie waarin lid 1 niet opgaat omdat (i) geen sprake is van een nieuwe werkgever en/of (ii) geen sprake is van een beëindiging van de deelneming. Alternatief is om aan te sluiten bij de termen ‘individuele beëindiging’ en ‘geen individuele

beëindiging' zoals die nu ook al gebruikt worden in onder meer de artikelen 71 en 75 van de Pensioenwet (respectievelijk de artikelen 82 en 86 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling). Bovenstaande opmerkingen met betrekking tot einde deelneming zien eveneens op het nieuw voorgestelde artikel 66 lid 3 van de Pensioenwet (respectievelijk artikel 78 lid 3 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling).

1.7. Ten overvloede geeft de adviescommissie in overweging om (bij een volgende wetswijziging van de Pensioenwet) de wettekst omtrent de beëindiging van de deelneming te verduidelijken in de Pensioenwet. Het consultatiewetsvoorstel verwijst immers expliciet naar de situatie dat er geen sprake is van een beëindiging van de deelneming. Dit, terwijl het begrip beëindiging van de deelneming ruim is geformuleerd in de Pensioenwet. De omstandigheid dat bij een beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst waarbij de pensioenovereenkomst ongewijzigd in stand blijft geen sprake lijkt te zijn van een beëindiging van de deelneming, volgt nu enkel uit de memorie van toelichting op de Pensioenwet en niet uit de Pensioenwet zelf. Deze verduidelijking is gewenst nu allerlei wettelijke verplichtingen van toepassing zijn indien sprake is van een beëindiging van de deelneming.

2. Achtergrond wijziging

- 2.1. In de memorie van toelichting wordt vermeld dat de ontstaansgeschiedenis van een klein pensioen niet altijd te herleiden is in de administratie van pensioenuitvoerders, waardoor zij ook niet altijd gebruik kunnen maken van het recht op automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen.
- 2.2. Het consultatiewetsvoorstel lost dit echter niet op: van artikel 70a lid 1 van de Pensioenwet (respectievelijk artikel 81a lid 1 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling) kan alleen gebruik worden gemaakt als het een baanwisseling betreft en het nieuw voorgestelde lid 2 van dit artikel ziet enkel op de situatie dat er geen sprake zou zijn van een beëindiging van de deelneming. Maar als uit de pensioenadministratie niet blijkt wat de ontstaansgeschiedenis is, kun je als uitvoerder dus ook geen beroep doen op hetzij lid 1 of lid 2, omdat lid 1 enkel van toepassing is op de specifieke situatie dat er sprake is van een baanwisseling en lid 2 enkel van toepassing is indien er geen sprake is van een beëindiging van de deelneming. Wellicht kan in lid 2 - in aanvulling op hetgeen hierboven wordt opgemerkt - worden opgenomen dat een pensioenuitvoerder van dit lid gebruik zou kunnen maken als de ontstaansgeschiedenis van het klein pensioen niet te achterhalen is in de pensioenadministratie.

3. Nadeel werknemer

- 3.1. Het consultatiewetsvoorstel maakt een uitzondering voor verzekerde uitkeringsovereenkomsten ter bescherming van werknemers (onder andere omdat het gegarandeerde aanspraken zijn). Beargumenteerd zou kunnen worden dat eenzelfde uitzondering zou moeten gelden voor andere situaties waarbij een nadeel voor de werknemer kan optreden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan uitkeringsovereenkomsten ondergebracht bij ondernemingspensioenfondsen waarvoor een bijstortingsverplichting geldt en die daarom in feite ook gegarandeerd zijn (wellicht theoretisch), of een pensioenfonds met een voorwaardelijk recht op indexatie (al dan niet gecombineerd met een hoge dekkingsgraad of een financiering van deze indexatie door de werkgever) of een opgebouwd partnerpensioen.

3.2. Daarnaast kan worden gedacht aan de situatie dat een werkgever de nieuwe pensioenregeling elders onderbrengt, inclusief een indexatierecht dat ziet op de in de voormalige pensioenregeling van die werkgever opgebouwde pensioenaanspraken. Als een werknemer uit dienst treedt en zijn kleine pensioen zoals opgebouwd in de voormalige pensioenregeling wordt overgedragen naar de nieuwe pensioenregeling van zijn nieuwe werkgever, dan kan die waardeoverdracht nadelig zijn voor de werknemer.

4. Nadeel werkgever

4.1 De uitzondering voor verzekerde uitkeringsovereenkomsten in het consultatiewetsvoorstel ziet eveneens op de bescherming van werkgevers in verband met het risico dat zij lopen op bijbetaling. Dit bijbetalingsrisico doet zich echter niet alleen voor bij een uitgaande individuele waardeoverdracht vanuit een verzekerde uitkeringsovereenkomst maar - theoretisch, afhankelijk van de rentestand - ook bij een inkomende individuele waardeoverdracht vanuit iedere pensioenovereenkomst naar een verzekerde uitkeringsovereenkomst. In dat laatste geval zouden werkgevers immers theoretisch ook het risico op bijbetaling lopen. Onduidelijk is nu of het consultatiewetsvoorstel ook ziet op deze laatste mogelijkheid.